

Perusopetukseen valmistavan opetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (valmistavan opetuksen lisäopetus, äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärät) muutokset

Johdanto

Opetushallitus pyytää lausuntoa perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luonnoksista.

Opetushallitus päivittää perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet (2015) ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014) valmistavan opetuksen lisäopetuksen osalta. Lisäksi Opetushallitus päivittää opetus- ja kulttuuriministeriön määräyksen perusteella suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisen tehtävän kuvauksen, suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisen tehtävän kuvauksen sekä tekee tarvittavat muutokset lukuun 10 (Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä). Päivitykset perustuvat Petteri Orpon hallitusohjelman sekä hallituksen kevään 2025 kehysriihen tavoitteisiin edistää maahanmuuttotaustaisten oppilaiden suomen tai ruotsin kielen taitoa ja sen kehittymistä perusopetuksessa. Hallitus antoi 22.9.2025 esityksen, jossa perusopetuslaki muuttuu siten, että perusopetuslakiin lisätään säännökset perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksesta. Lainsäädännön muutosten on määrä tulla voimaan 1.8.2026. Opetushallitus päivittää perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet vastaamaan lakimuutosta. Lisäksi Opetushallitus täsmentää perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opetussuunnitelmien perusteiden laadintatyö on aloitettu ennakoivasti, jotta opetuksen järjestäjillä olisi riittävästi aikaa valmistella paikalliset opetussuunnitelmat ennen 1.8.2026. Paikalliset perusopetuksen opetussuunnitelmat ja perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmat tulee päivittää perusteiden mukaisesti ennen elokuuta 2026.

Tausta

Hallituksen esityksessä 103/2025 ehdotetaan muutettaviksi perusopetuslakia, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia. Esityksen mukaan perusopetuslakiin lisättäisiin säännökset perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksesta. Esitys toteuttaa pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan mahdollistetaan valmistavan opetuksen jatkuminen kahteen vuoteen tilanteissa, joissa se arvioidaan tarpeelliseksi riittävien kielellisten valmiuksien varmistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut Opetushallitukselle määräyksen 19.5.2025 (VN/15039/2025), jonka mukaan Opetushallitus käynnistää toimenpiteet suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (lyhenne S2) -oppimäärän opetuksen pedagogiseksi kehittämiseksi, perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden päivittämiseksi sekä kehitystoimien tukemiseksi valtakunnallisesti. Valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden päivittämisen tulee valmistua 30.1.2026 mennessä. Uudistetut paikalliset perusopetuksen opetussuunnitelmat tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2026. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden päivittämisessä tarkennetaan S2-oppimäärän opetukseen osallistumisen perusteita ja valintakäytänteitä. Perusteisiin kirjataan, että oppimäärän yhtenä olennaisena päämääränä on oppilaan siirtyminen S2-opetuksesta suomen/ruotsin kielen ja kirjallisuuden oppimäärän (lyhenne S1) -tunneille, kun riittävä suomen/ruotsin kielen taito on saavutettu. Oppimäärästä toiseen vaihtamista joustavoitetaan ja varmistetaan nykyistä vahvemmin S2-oppimäärää opiskelevan oppilaan työskentely samojen tekstiympäristöjen parissa kuin S1-oppimäärää opiskeleva. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden päivittämisessä on kuultu kentän asiantuntijoita, tutkijoita ja Opetushallituksen verkostoja ja sidosryhmiä. Kuulemisissa esiin tuotuja näkemyksiä ja tutkimustietoa on hyödynnetty valmistelussa. Opetushallituksessa valmistelu on tehty virkatyönä. Lausuntomahdollisuudesta on julkaistu Opetushallituksen uutinen lokakuussa 2025. Opetushallitus on myös tiedottanut lausuntoajankohdasta etukäteen verkostojaan ja kuulemisiin osallistuneita. Lausuntopalautteen koontia hyödynnetään perusteluonnoksen viimeistelyssä.

Tavoitteet

Opetushallitus on valmistellut luonnokset perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja perusopetuksen opetussuunnitelman päivitykseen. Opetussuunnitelman perusteiden päivityksiä koskeva lausuntokierros alkaa 6.10.2025 Lausuntopalvelussa. Lausuntokierros päättyy 31.10.2025. Tällä aikavälillä voi antaa näkemyksensä opetussuunnitelmien perusteiden luonnoksista.

Lausunnot pyydetään perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden täsmennyksistä ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden uudesta luvusta 5.4.4 (Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus) sekä äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityistä tehtävää koskevista kuvauksista. Myös luvusta 10 (Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä) pyydetään lausuntoa. Lisäksi lausuntopalautteen antajilla on mahdollisuus esittää yleisiä näkemyksiään ja kehittämis ehdotuksiaan.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteista, perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvusta 5.4.4, äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääriä koskevista teksteistä sekä luvusta 10. Muutokset on merkitty perusteluonnoksiin kursivilla sekä yliviivattu poistettavat kohdat. Luku 5.4.4 on kokonaan uutta tekstiä, joten sitä ei ole mahdollista verrata aikaisempaan tekstiin. Viimeistelyvaiheessa tarkastetaan myös tekstien kieliasu, joten lausunnon antajat voivat keskittyä luonnosten sisältöön.

Aikataulu

Pyydämme lausuntoanne 31.10.2025 klo 16.15 mennessä. Tavoitteena on, että perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden päivitykset valmistuvat vuoden 2026 alussa.

Valmistelijat

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteluonnosta koskevia lisätietoja antavat

- opetusneuvos Katri Kuukka katri.kuukka (a) oph.fi
- undervisningsråd Sonja Hyvönen sonja.hyvonen (a) oph.fi (på svenska)

Perusopetuksen opetussuunnitelman luvun 5.4.4 Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus perusteluonnosta koskevia lisätietoja antavat

- opetusneuvos Katri Kuukka katri.kuukka (a) oph.fi
- undervisningsråd Sonja Hyvönen sonja.hyvonen (a) oph.fi (på svenska)

Perusopetuksen opetussuunnitelman äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärien perusteluonnosta koskevia lisätietoja antavat

- opetusneuvos Sanna Voipio-Huovinen sanna.voipio-huovinen(a)oph.fi (suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä)
- opetusneuvos Minna Harmanen minna.harmanen(a)oph.fi (suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärä)
- undervisningsråd Sofia Stolt sofia.stolt(a)oph.fi (på svenska)

Linkit

<https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM045:00/2025>

<https://okm.fi/sv/projekt?tunnus=OKM045:00/2025>

<https://www.finlex.fi/fi/hallituksen-esitykset/2025/103#bills>

Liitteet:

[Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus.pdf](#)

[Kehittyvän-kielitaidon-asteikko_OpH.pdf](#)

[Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015.pdf](#)

[S2-ops-luonnos Lausuntopalveluun valmis 06102025.pdf](#)

[Tilläggsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen.pdf](#)

[Nivåskala för växande språkkunskap.pdf](#)

[Grunderna för läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen 2015.pdf](#)

[S2_utkast till läroplansgrunder.pdf](#)

Jakelu:

Aineenopettajaliitto AOL ry
Eduskunnan oikeusasiamies
EK
Elmeri-koulut
eNorssit
Erilaisten oppijoiden liitto
Familiary
Finlands svenska lärarförbund rf
Helsingin yliopisto
Hem och skola
Itä-Suomen yliopisto
Jyväskylän yliopisto
Karvi
Kehitysvammaisten tukiliitto
Kehitysvammaliitto
Kieliverkosto
Kristillisten koulujen ja päiväkotien liitto
Kuntaliitto
Lapin yliopisto
Lapsiasiainvaltuutettu
Lastensuojelun keskusliitto
Luokanopettajaliitto
Mannerheimin lastensuojeluliitto MLL
Montessoriliitto
OAJ
Oulun yliopisto
Sairaalakoulut
Sakki ry
SMLF (Svenska modersmåslärareföreningen)
Steinerkasvatuksen liitto
Suomen erityiskasvatuksen liitto ry
Suomen kielenopettajien liitto ry
Suomen kustannusyhdistys ry
Suomen lukiolaisten liitto ry
Suomen rehtorit
Suomenopettajat ry.(puheenjohtaja)
Tampereen yliopisto
THL
Turun yliopisto

Valteri
Valtion koulukodit
Vammaisfoorumi
Vanhempainliitto
Yksityiskoulujen liitto
Åbo Akademi
Äidinkielen opettajain liitto ry.
Äidinkielen opettajat

Lausunnonantajan lausunto

Kirjoita lausuntopalaute erikseen jokaisesta perustetekstistä. Lopuksi voit kirjoittaa myös muita huomioita ja tiivistää lausunnon keskeisen sisällön.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet

Palautetta ja muutosehdotuksia perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutoksiin

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus (luku 5.4.4)

Palaute kuvausten riittävydestä ja mahdolliset muutokset/täydennykset paikallisen opetussuunnitelmatyön näkökulmasta

Luvun johdanto

- Kuvaus on riittävä.
- Kuvausta tulee täydentää/muuttaa seuraavasti:

Opetuksen tavoitteet ja sisältö

- Kuvaus on riittävä.
- Kuvausta tulee muuttaa/täydentää seuraavasti:

Opetukseen ohjaaminen ja opetuksen järjestäminen

- Kuvaus on riittävä.
- Kuvausta tulee muuttaa/täydentää seuraavasti:

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen opetussuunnitelman perusteet

Suomi/Ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä

Palautetta ja muutosehdotuksia S2-opetussuunnitelman perusteiden osittaiseen muutokseen

Suomen/Ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärä

Palautetta ja muutosehdotuksia S1-opetussuunnitelman perusteiden osittaiseen muutokseen

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luku 10

Palautetta ja muutosehdotuksia perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvun 10 muutoksiin

Muita näkemyksiä ja kehittämissuhteita

Muita näkemyksiä ja kehittämissuhteita S1- ja S2-oppimäärien ja luvun 10 perusteluonnoksista

Lausunnon tiivistelmä

Tiivistelmä lausunnon keskeisistä sisällöistä

Kuukka Katri
Opetushallitus

Kuukka Katri
Opetushallitus